

EKONOMIKA TURIZMA I UGOSTITELJSTVA

OSNOVNE KARAKTERISTIKE RAZVOJA TURIZMA

Kriterijumi za definisanje pojma turista/turizam

- Prostorna komponenta – izvan uobičajene sredine
- Obeležja putovanja – vlastita inicijativa, dobrovoljno, slobodno vreme, ne obavlja lukrativnu delatnost, dvosmerno
- Vremenska komponenta – privremeno izbiva iz uobičajene sredine >24 časa, < 1 godine. Ako je < 24 časa i ne uključuje noćenje izletnik (excursionist), jednodneni posetitelj (some-day visitor)
- Svrha putovanja – odmor, rekreacija, sport, zdravstveni razlozi, poseta rodbini, prijateljima, hodočašća

Turizam – glavna obeležja

- Turizma nema bez putovanja i kretanja ljudi i njihovog boravka u turističkim odredištima
- Putovanje i boravak se dešavaju izvan uobičajene sredine
- Domicil – turističko odredište – domicil s definisanim vremenskim intervalom
- Svrha se ne vezuje za stalni boravak i zaposlenje
- U turističkom odredištu turisti troše ali ne privređuju

Kvalitativne promene turističke tražnje

- 4 S (Sun, Sea, Sand, Sex)
- 6 E (Experiance, Excitement, Escape, Education, Entertainment, Ecology)
- 4 M (Multidiversification, Multitasking, Moderate growth, Mobile)

Consumer travel trends

- Travel 'to change'
 - Travel 'to show'
 - Pursuit of a healthy life
 - Solo travel & multigenerational travel
 - Rising awareness on sustainability
-

Značaj turizma

- Jedan od najvećih i najbržerastućih sektora
- 10% GDP-a
- 1 od 10 radnih mesta
- 7 % svetskog *izvoza* (svetska izvozna kategorija: 1. hemijska industrija, 2. naftna industrija, 3. TURIZAM, 4. automobilska industrija, 5. prehrambena industrija)
- 5 do 6 milijardi domaćih turista

25 miliona (1950. godine)

1133 miliona *međunarodnih turista* u 2014. godini

1186 miliona *međunarodnih turista* u 2015. godini

1235 miliona *međunarodnih turista* u 2016. godini

1322 miliona *međunarodnih turista* u 2017. godini

1451 miliona *međunarodnih turista* u 2018. godini

1800 miliona (2030. godine)

-
- Tokom prethodnih 6 decenija turizam je doživeo ekspanziju i diverzifikaciju i postao jedan od **najvećih** i **najbržerastućih** sektora u svetskoj ekonomiji.

Zbog pojave novih destinacija,
uz tradicionalne turističke favorite:

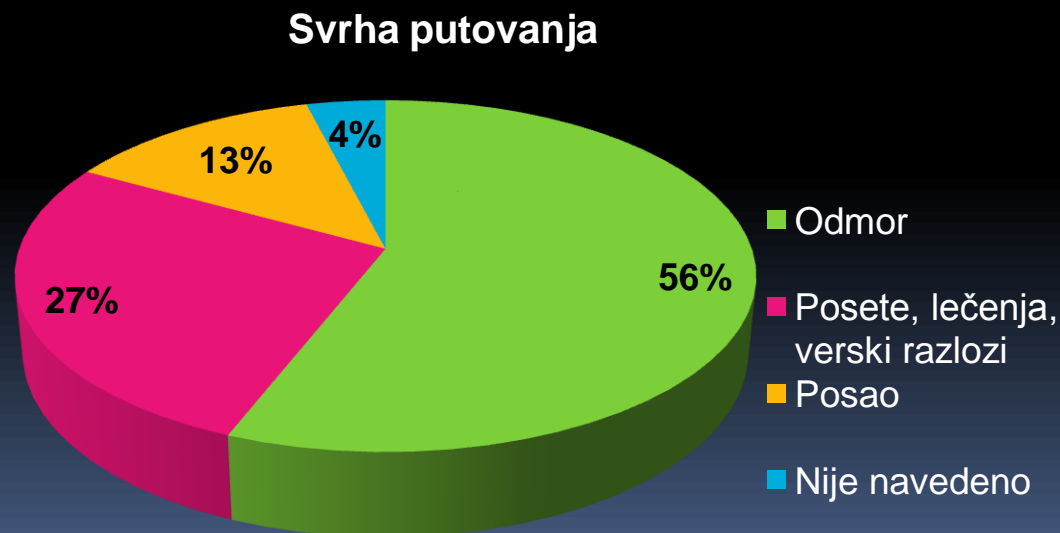
- Evropa
 - Severna Amerika
-

Međunarodni turizam u 2018. godini

- **1,4 mlrd.**
- **5 %** porast međunarodnih dolazaka / 2017
- Najveći rast beleže:
 - Evropa **5%**
 - Afrika **7%**
 - Azija i Pacifik **7%**
 - Bliski Istok **5%**
 - Amerika **2%**

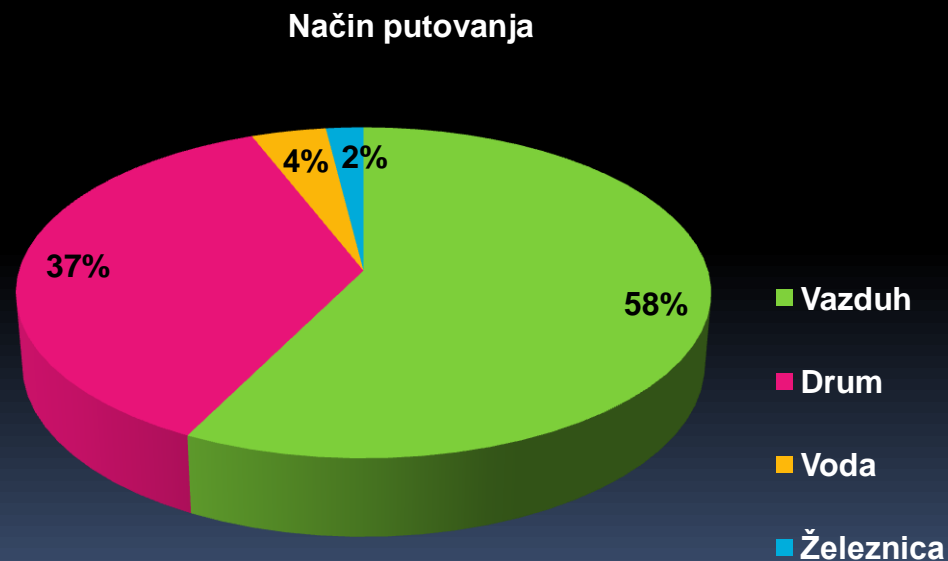
Svrha putovanja

- Odmori, razonoda, relaksacija
- Poseta prijateljima i rođacima, lečenja, verski razlozi, hodočašća
- Poslovne i stručne svrhe

Način putovanja

- Drumski saobraćaj
- Vazdušni saobraćaj
- Vodeni saobraćaj
- Železnički saobraćaj

Top 10 destinacija u 2018. godini

- 1. Francuska
- 2. Španija
- 3. SAD
- 4. Kina
- 5. Italija
- 6. Turska
- 7. Meksiko
- 8. Nemačka
- 9. Tajland
- 10. UK

Prihodi od stranih turista

- Prihode ostvaruju zemlje odredišta (destinacije) po različitim osnovama:
 - Izdaci za smeštaj
 - Hrana i piće
 - Lokalni transport
 - Zabava
 - Kupovina
 - Druge usluge i robe.

Zemlje sa najvišim ostvarenim prihodima od turista u 2018. godini

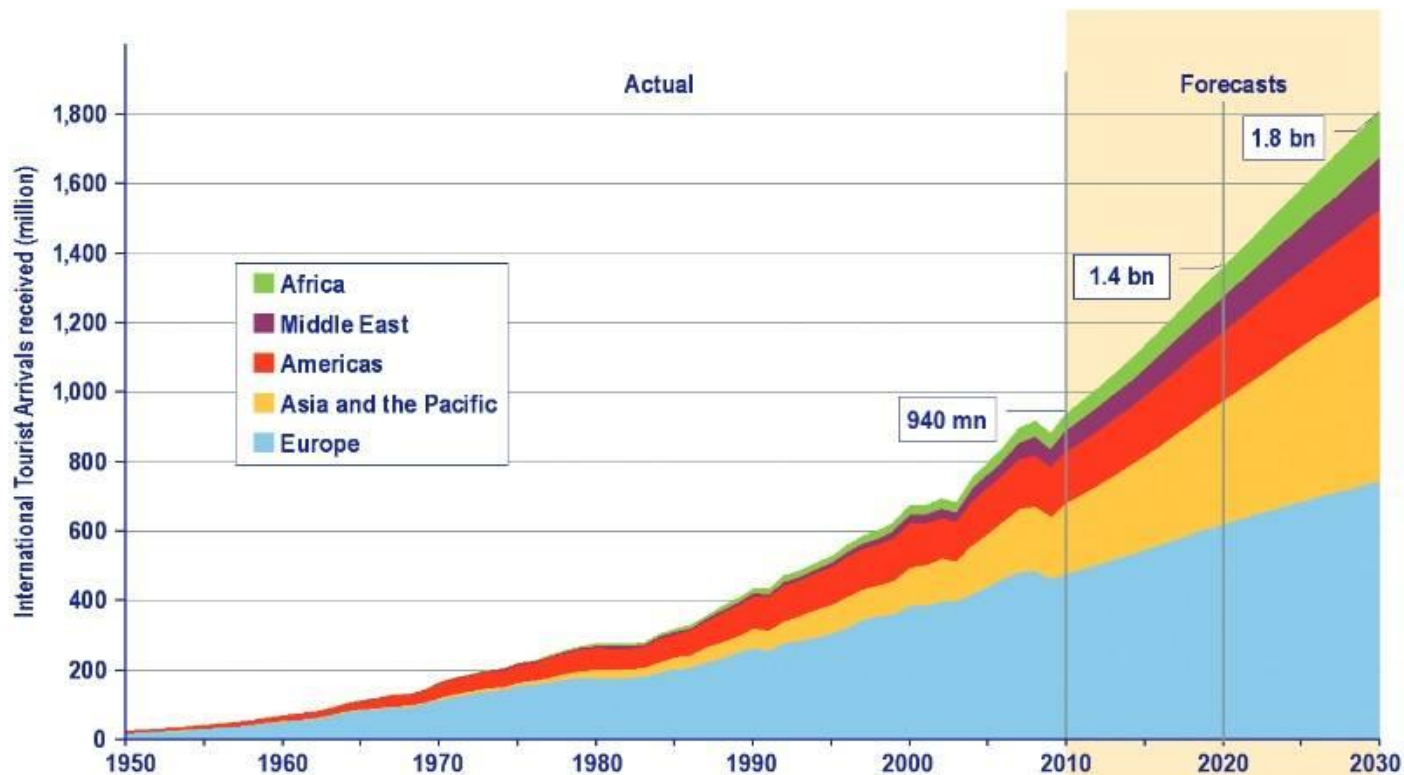
1. SAD
2. Španija
3. Francuska
4. Tajland
5. UK
6. Italija
7. Australija
8. Nemačka
9. Japan
10. Kina

Međunarodna turistička potrošnja

1. Kina
2. SAD
3. Nemačka
4. UK
5. Francuska
6. Australija
7. **Kanada**
8. Rusija
9. Koreja
10. Italija

Aktuelni trend i dugoročna prognoza 1950-2030.

Prosečna godišnja stopa rasta **3,3%** (tendencija opadanja u projektovanom periodu) 43 miliona godišnje

Projektovane stope rasta

4,4% - Azija

- Latinska Amerika

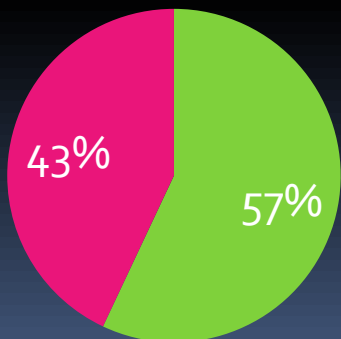
- Centralna i Istočna Evropa, Mediteran

- Bliski Istok i

- Afrika

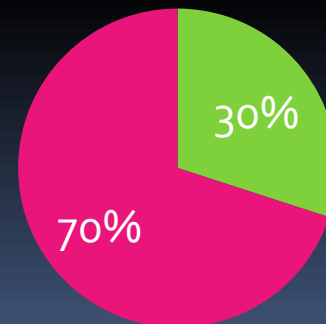
2,2% - Razvijene zemlje

2030. godina

■ Zemlje u razvoju
■ Razvijene zemlje

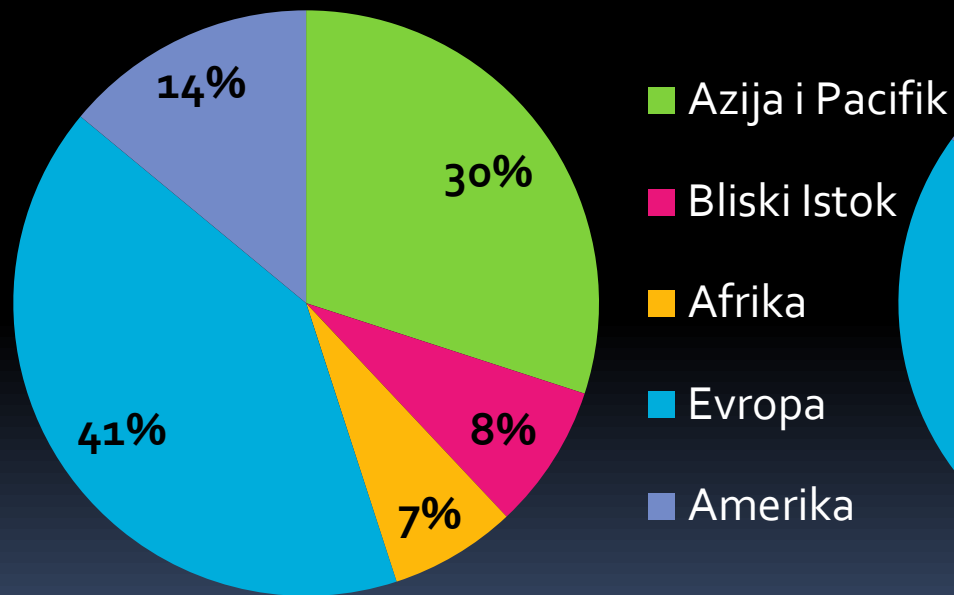
1980. godina

■ Zemlje u razvoju
■ Razvijene zemlje

Projektovani rast turista prema regionima

2030. godina

2018. godina

